

Извештај са препорукама на бази анализе потенцијала и потреба неформалних група

Увод

Овај извештај припремљен је у оквиру пројекта “Снага локалних грађанских иницијатива” који је реализовао Развојни бизнис центар у оквиру пројекта ЕУ Ресурс центар за цивилно друштво у Србији. Пројекат подржава Европска унија, а спроводи га Београдска отворена школа са партнерима.

Извештај приказује анализу тренутног стања неформалних група грађана обухваћених подршком Развојног бизнис центра Крагујевац, током трајања пројекта. Фокус извештаја је на капацитетима, потенцијалима, изазовима, досадашњој подршци и потребама ових група.

Циљ извештаја је да пружи основу за планирање подршке и програмских активности, које би унапредиле рад ових група, с нагласком на стварање одрживих иницијатива у заједници.

Извештај је сачињен на основу праћења, разговора са неформалним групама и одговора прикупљених путем Гугл упитника, попуњеног од стране 9 од 10 неформалних група. Упитником су обухваћени следећи аспекти од значаја за капацитете и деловање неформалних група – бројност, знања и компетенције, просторни капацитети, опрема, мреже и партнерства, досадашња подршка у раду и изазови у раду.

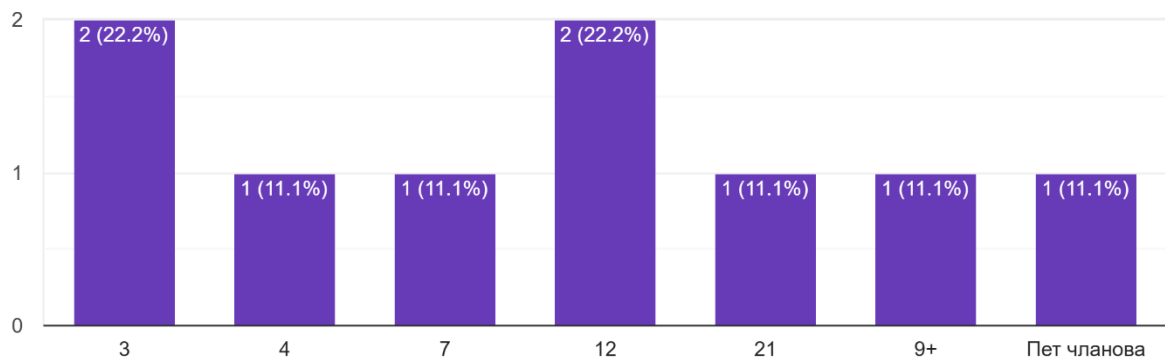
У наставку извештаја, дати су најважнији налази по испитиваним аспектима.

Структура група и профил чланова

Број чланова: Неформалне групе имају у између 3 и 21 члана, у просеку око 10 чланова. Овај број варира зависно од заједнице и циљева групе, при чему мање групе често укључују локалне ентузијасте, док веће групе окупљају људе различитих профила и узраста.

1.1 Број чланова неформалне групе

9 responses

Вештине и компетенције

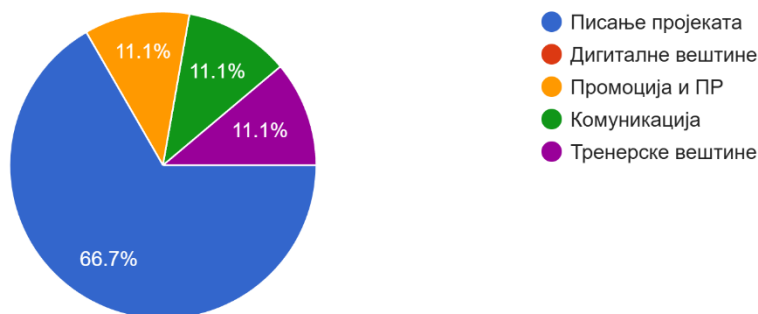
Већина група поседује основне вештине као што су:

- писање пројеката,
- комуникација,
- дигиталне вештине, и
- организационе способности.

Наредни графикон приказује удео појединих одговора.

1.2 Знања и компетенције чланова неформалне групе (можете изабрати више одговора)

9 responses

Оно што је посебно важно јесте налаз да већина неформалних група изјављује да њени чланови поседују и одређене специфичне вештине, попут грађевинских и економских, дигиталних вештина, филмске монтаже, снимања и слично, које могу ставити у функцију свог деловања у заједници. У овом смислу, неке групе, које имају већу бројност и разноврсност чланства, имају и већу лепезу специфичних вештина на које се могу ослонити.

Већина група изражава потребу за додатним знањима у:

- промоцији, ПР-у,
- умрежавању,
- приступу финансијским средствима.

Наведени одговори указују на потребу за едукацијом у овим областима.

Оно што је наше праћење показало, и рад са неформалним групама, свакако јесте потреба за подршком неформалним групама, у администрирању својих акција, односно иницијатива у заједници. Неформалне групе су по природи ствари активистичке и усмерене на конкретно деловање на терену, док је питање администрације и управљања средствима, извештавање и слично некада исувише захтевно за њих, и у том смислу, подршка посредничких организација представља прави вид подршке њиховом деловању.

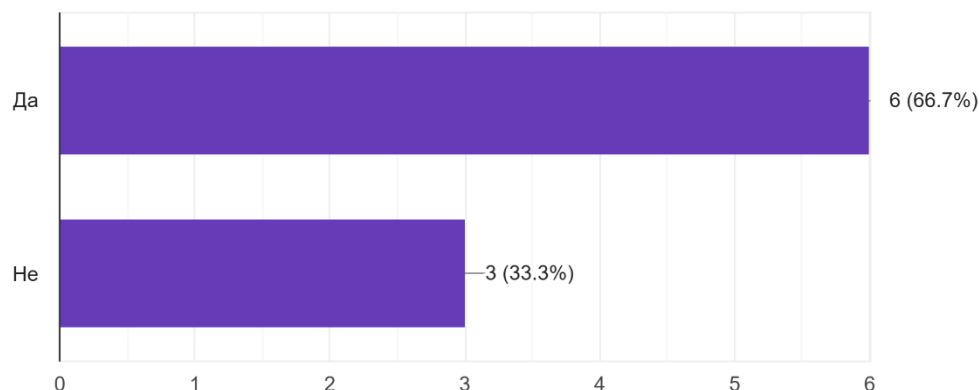
Ресурси: просторни и технички капацитети

Простор за рад: Већина група има простор за окупљање (њих 6 од 9 анкетираних), али коришћење простора је често неформално, кроз коришћење приватних или заједничких просторија (нпр. домови чланова или месне заједнице или простор Црвеног крста). Мањи број група нема адекватне просторне услове за рад, што може ограничити њихове капацитете за даље ширење активности.

У наредном графикону дат је графички приказ одговора.

1.3 Да ли имате на располагању простор за рад и окупљање?

9 responses

Техничка опрема: Опрема коју групе поседују најчешће је лична (нпр. рачунари и телефони, или алати и ситна опрема за чишћење и одржавање јавних простора). Већина наводи да нема специјализовану опрему, која би им омогућила да обављају сложеније активности, што упућује на потребу за подршком у набавци основне опреме. Неке машине и опрема, коју су навели да им недостаје су: рачунари, штампачи, опрема за снимање, скенер, фотоапарат, брендирани штандови, ...

Сарадња и умреженост

Сарадња са јавним сектором: Сарадња са институцијама из јавног сектора (локална управа, школе, комунална предузећа, полиција) постоји, али је ограничена на поједине пројекте. Већина група уочава потребу за бољим повезивањем са институцијама које би им омогућиле лакши приступ ресурсима и информацијама.

Сарадња са приватним сектором: Сарадња са приватним сектором је мање заступљена и често заснована на повременим партнерствима са локалним продавницама или предузећима. Поједине неформалне групе су у овој сарадњи искусније, док има и таквих групе, које до сад нису имале никакву сарадњу са приватним сектором (чак 3 од 9 анкетираних је изјавило да до сада нису сарађивали са компанијама). Разлог за овако ниску сарадњу може бити недостатак капацитета за привлачење спонзорстава или ограничени контакти у приватном сектору.

Сарадња са цивилним сектором: Неке групе остварују повремену сарадњу са организацијама цивилног друштва, али постоји потреба за интензивнијом повезаношћу с организацијама које нуде експертизу у области развоја заједнице и подршке неформалним иницијативама.

Посебно треба истаћи да је само једна неформална група посебно апострофирала своју сарадњу са медијима. Генерални је утисак из досадашњег рада са неформалним групама, да им је потребна додатна подршка у успостављању сарадње са медијима, како би своје деловање и своје акције учинили видљивијим.

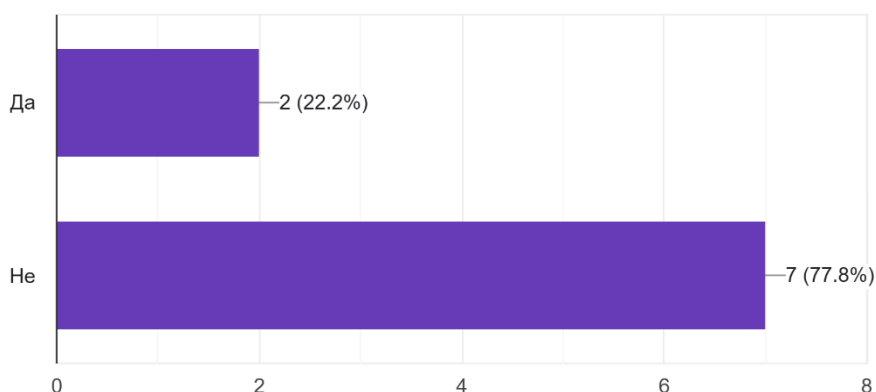
Финансијска подршка

Већина група није добијала донаторску подршку (7 од 9 анкетираних), што значајно ограничава њихове капацитете. Оне групе које су примиле подршку навеле су донаторе попут немачког ГИЗ-а и локалних фондација, те појединаца, али су истовремено изразиле потребу за додатним средствима која би им омогућила дугорочно планирање и одрживост.

У наредном графикону дата је статистика одговора.

2.5 Да ли сте до сада као неформална група добијали финансијску подршку од донатора за реализацију ваших активности?

9 responses

Кључни изазови у раду

- А. **Недостатак финансија** за реализацију пројеката.
- Б. **Потреба за додатним члановима**, који би обезбедили континуитет активности и обезбедили додатне капацитете за деловање.
- В. **Недовољна сарадња и подршка институција** – посебно у административним и процедуралним питањима.
- Г. **Ограничени просторни капацитети**, који отежавају спровођење активности.

На основу горе наведених налаза праћења неформалних група, спроведених разговора и анкете, у наставку извештаја дајемо најважније закључке и препоруке за даљи рад на подршци неформалним групама.

Закључци

Неформалне групе грађана представљају важан део друштвеног ткива сваке заједница. Њихова посвећеност решавању еколошких, друштвених и инфраструктурних питања доприноси заједници, и стога им је потребна додатна системска подршка да би се ефикасније носиле са изазовима и обезбедиле дугорочну одрживост својих пројеката.

Недостатак подршке у промоцији и умрежавању отежава њихово повезивање са потенцијалним партнерима и донаторима.

Ограничени ресурси за рад мањују њихов утицај на заједницу и способност за професионално спровођење активности.

Ниска умреженост са приватним сектором и цивилним друштвом отежава приступ средствима и експертизи која би им омогућила стабилан раст.

На основу рада са неформалним групама и праћења њихове активности, такође се као још један важан закључак намеће да су поједине групе, односно њихови чланови **недовољно упознати са постојећим институционалним, регулаторним и оквирима јавних политика**, а кроз које могу утицати на промене у заједници.

Препоруке

- А. **Финансијска подршка** у виду грантова или донација била би од кључне важности за стабилизацију и развој ових група. Покретање специјализованих фондова за мале грантове прилагођене специфичним потребама група може подстаћи локални развој.
- Б. **Обуке и тренинзи за развој вештина** у областима као што су промоција, јавни наступ, писање пројеката, јавне политике и умрежавање са институцијама. Ово би омогућило члановима група да развију своје капацитете и самостално реализују сложеније пројекте.
- В. **Подршка у умрежавању са приватним и цивилним сектором** како би групе могле да пронађу спонзоре и стратешке партнере. Организација догађаја и сајмова за умрежавање могла би бити од помоћи.
- Г. **Развој ресурса за простор и опрему** кроз сарадњу са јавним и приватним сектором, што би омогућило групама да користе заједничке просторе или добију приступ основној опреми.
- Д. **Промоција и видљивост** - пружање подршке у креирању садржаја за друштвене мреже и медије може помоћи групама да постану препознатљивије у јавности и привуку подршку локалних заједница и институција.

У Крагујевцу, 08/11/2024

Развојни бизнис центар Крагујевац